

Informacija u vezi sa sprovođenjem Odluke Ustavnog suda Crne Gore U-I br. 22/17,24/17,25/17 i 30/17 od 25. decembra 2017. godine („Službeni list CG“, broj 3/18)

Članom 12 Zakona o izvršenju Odluke Ustavnog suda Crne Gore U-I broj 6/16 od 19. aprila 2017. godine („Službeni list CG“, broj 42/17) bilo je propisano da se danom stupanja na snagu ovog zakona obustavlja izvršenje konačnih odnosno pravosnažnih pojedinačnih akata donesenih na osnovu člana 4 (čl. 54a i 54b) Zakona o dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti i čl. 1 i 2 (čl. 54a stav 1 i 54b stav 1) Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti. U skladu sa navednom odredbom zakona obustavljeno je izvršenje 21.353 rješenja za korisnice koje su primale naknadu po osnovu rođenja troje ili više djece do 30. juna 2017. godine.

Odlukom Ustavnog suda Crne Gore U-I broj 22/17, 24/17, 25/17 i 30/17 od 25. decembra 2017. godine, ukinuta je odredba člana 12 Zakona o izvršenju Odluke Ustavnog suda Crne Gore U-I broj 6/16 od 19. aprila 2017. godine, sa obrazloženjem da se regulisanje zakonom pravne situacije nastale nakon prestanka važenja neustavnih odredaba po nalaženju Ustavnog suda, mora vezivati za dan objavljivanja Odluke Ustavnog suda, tj. za 12. maj 2017. godine, saglasno odredbama člana 152 Ustava Crne Gore i člana 66 Zakona o Ustavnom sudu („Sl.list CG“, broj 11/15).

U skladu sa navedenom Odlukom Ustavnog suda sporni period u kojem su naknade isplaćene primjenom neustavne odredbe Zakona o izvršenju Odluke Ustavnog suda je od 12.maja 2017.godine do 30.juna 2017.godine iz kojih razloga se otvara pitanje o povraćaju isplaćenih sredstava za taj period. Prema preliminarnoj procjeni, u navedenom periodu za naknade po osnovu rođenja troje ili više djece isplaćeno je oko 5 miliona eura.

Smatramo da ima više osnovanih razloga da Vlada Crne Gore donese odluku da se ne traži povraćaj sredstava isplaćenih po osnovu ostvarivanja prava na naknadu po osnovu rođenja troje ili više djece za period od 12.maja 2017.godine do 30.juna 2017.godine.

Naime, činjenica je da je naknada po osnovu rođenja troje ili više djece bila propisana Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti kao materijalno davanje iz dječje zaštite i da su u spornom periodu naknade isplaćene na osnovu pravosnažnih rješenja. Treba istaći da su korisnice navedenog prava iz dječje zaštite koristile pravo, između ostalih i pod uslovima da im prestane radni odnos ili da se odreknu prava na penziju ili da budu brisani sa evidencije nezaposlenih lica i da je obustava korišćenja prava imala, kao što je poznato, pored političkih implikacija i uticaj na materijalno stanje pojedinih porodica bivših korisnioca prava.

Kao jedan od razloga da se ne traži povraćaj isplaćenih sredstva za sporni period je stav Ustavnog suda dat u Odluci U-I broj 6/16 od 19. aprila 2017. godine u smislu da su odredbe Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti koje se odnose na naknadu po osnovu rođenja troje ili više djece bile neustavne u periodu njegove primjene tj.od 01.01.2016.godine do 12.maja 2017.godine ali da to nije uticalo negativno na naknade isplaćene u tom periodu na osnovu pravosnažnih rješenja.

Povraćaj sredstava za navedeni period izazvao bi dodatne tenzije u dijelu javnosti, jer je pravo korišćeno u skladu sa zakonom do donošenja Odluke Ustavnog suda. Povraćaj sredstava bio bi sporan iz razloga što je Zakonom o izvršenju Odluke Ustavnog suda propisana, za pojedine kategorije bivših korisnica, uplata doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje i da bi rješenja kojim bi se tražio povraćaj sredstava bila

predmet postupka po žalbi i kasnije po tužbi, što bi vjerovatno prouzrokovalo troškove koji bi dodatno opteretili budžet.

U skladu sa navedenom Odlukom Ustavnog suda centri za socijalni rad su dužni da sva rješenja kojim je obustavljeno izvršenje rješenja o priznatom pravu 30.juna 2017.godine ukinu i donesu novih 21.353 rješenja o obustavi izvršenja rješenja od 12.maja. 2017.godine, odnosno od dana stupanja na snagu Odluke Ustavnog suda.Treba istaći da je navedene postupke ukupno u svim centrima za socijalni rad vodilo 35 pravnika, kao i da sada treba da odgovore obavezi i u kratkom roku ponovo završe postupak za prethodno navedeni broj rješenja.

Pored navedenog broja rješenja ima jedan broj korisnica koje su ostvarile pravo u spornom periodu tj.od 12. maja - 30. juna 2017.godine i koje će biti predmet novog postupka. U skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju Odluke Ustavnog suda U-I broj 6/16 od 19. aprila 2017. godine („Službeni list CG“, broj 31/17) koji je u skupštinskoj proceduri pravo će ostaviti još oko 600 novih korisnica koje su raskinule radni odnos na određeno vrijeme. Potrebno je uraditi i rješenja kojima se utvrdi pravo i na doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje.

Uzimajući u obzir sve navedeno 35 pravnika je u obavezi da donese oko 50.000 rješenja.

Pregled broja rješenja koja je potrebno donijeti po centrima za socijalni rad i broj pravnika koji vode upravni postupak:

-Centar za socijalni rad za Glavni grad Podgorica i gradske opštine u okviru Glavnog grada Golubovci i Tuzi: **šest pravnika za 12.151 rješenje i 687 rješenja za uplatu doprinosa;**

-Centar za socijalni za opštinu Danilovgrad: **jedan pravnik za 1451 rješenje i 96 rješenja za uplatu doprinosa;**

-Centar za socijalni za Prijestonicu Cetinje: **dva pravnika za 1576 rješenja i 112 rješenja za uplatu doprinosa;**

-Centar za socijalni za opštine Nikšić, Plužine i Šavnik: **četiri pravnika za 5577 rješenja i 256 rješenja za uplatu doprinosa ;**

-Centar za socijalni za opštine Bar i Ulcinj: **tri pravnika za 2847 rješenja i 169 rješenja za uplatu doprinosa;**

-Centar za socijalni za opštine Kotor, Tivat i Budva: **tri pravnika za 2185 rješenja i 233 rješenja za uplatu doprinosa ;**

-Centar za socijalni za opštinu Herceg Novi: **dva pravnika za 1289 rješenja i 130 rješenja za uplatu doprinosa;**

-Centar za socijalni za opštine Berane, Andrijevica i Petnjica: **četiri pravnika za 4011 rješenja i 69 rješenja za uplatu doprinosa ;**

-Centar za socijalni za opštine Plav i Gusinje: **tri pravnika za 1217 rješenja i 29 rješenja za uplatu doprinosa;**

-Centar za socijalni za opštinu Rožaje: **jedan pravnik za 2971 rješenje 80 rješenja za uplatu doprinosa;**

-Centar za socijalni za opštinu Bijelo Polje: **jedan pravnik za 5965 rješenja i 154 rješenja za uplatu doprinosa;**

-Centar za socijalni za opštine Mojkovac i Kolašin: **tri pravnika za 1711 rješenja i 70 rješenja za uplatu doprinosa ;**

Centar za socijalni za opštine Pljevlja i Žabljak: **dva pravnika za 1970 rješenja i 84 rješenja za uplatu doprinosa.**

Pored ovog broja centri za socijalni rad će morati da donesu **2215 rješenja kojima korisnice nastavljaju pravo na mjesečnu naknadu, i da donesu nova rješenja o nastavku mjesečne naknade za oko 600 korisnika koje su raskinule radni odnos na određeno vrijeme.**

Činjenica je da su centri za socijalni rad prilikom donošenja rješenja o obustavi izvršenja rješenja koristili informacioni sistem Ministarstva rada i socijalnog staranja ali i pored toga jedan broj upravnih postupaka nije mogao biti završen u zakonom propisanom roku, koji problem će biti i za donošenje već pomenutih rješenja. Rješenja zahtijevaju pojedinačne obrade, kako bi se za svaku naknadu utvrdio osnov za ostvarivanje prava i iznos doprinosa sa detaljnim obrazloženjem, procesne radnje koje se odnose na saslušanje stranaka i izjašnjenje stranke o donijetoj odluci u skladu sa novim Zakonom o upravnom postupku.

U slučaju da centri za socijalni rad ne budu u obavezi da traže povraćaj sredstava smanjio bi se broj rješenja koje treba donijeti iz razloga što bi jednim rješenjem mogli da obuhvate više pravnih stvari koje se odnose na korisnika, tako da bi se broj rješenja po procjeni smanjio na oko 30.000.

Ističemo da navedenih 35 pravnika pored navedenog postupka, donose veliki broj rješenja za sva druga materijalna davanja, posebno za: materijalno obezbjeđenje, ličnu invalidninu, dodatak za njegu i pomoć i naknadu roditelju ili staratelju korisnika prava na ličnu invalidninu.

Iz svih navedenih razloga, predlažemo da se u cilju efikasnosti i izbjegavanja mogućih implikacija u kašnjenju donošenja prvostepenih rješenja u propisanim rokovima, ukoliko cijenite da postoje kapaciteti u drugim resorima i institucijama, obezbijedi više pravnika za rad u centrima za socijalni rad do završetka aktivnosti na donošenju rješenja, obzirom da se navedeni stručni kadar ne može obezbijediti iz sistema socijalne i dječje zaštite.

Ističemo da je nedostatak navedenog kadra i u Ministarstvu rada i socijalnog staranja, Direktorat za socijalno staranje i dječju zaštitu što će se na drastičan način odraziti na poštovanje zakonom propisanih rokova za donošenje rješenja ukoliko bude veliki broj žalbi i tužbi na prvostepena rješenja, kao u predhodnom periodu.